

Rupea jäseneksi työväenyhdistykseen eli ammattiyhdistykseen.

Työväenyhdistysten ja ammattiyhdistysten

Tarkoitus.

Mutailematta luomentanut

Kössi Koskinen.

Helstuti, Työväen Kirjapaino, 1906.

Lofainen meistä tietää, että köyhyyden työväestön keskuudessa on suuri. Kaikkialla, sekä maalla että kaupungeissa, esiintyy köyhyyden nähtäisiin, vaikka köyhät itse koettavatkin sitä peitellä ja rikkaat eivät ole tietävänänsä, että köyhyyttä on olemassaakaan. Ei tarvitse muuta kuin katsoa noita laihoja ja rikkaita lapsia, tutustua nähtämiin ja nähtämiin vanhuksia, elämän parhaimmassa tuloistuksessa eläviä, kalpeita, alatalousia ja surkastuneita olennoita ja useammassa tapauksessa ei työmiehen tarvitse muuta kuin katsoa peilistä omaa kuvaansa, nähdäkseen mitenkö köyhyyden on hänen kasvoihinsa leimansa painanut. Tämän johdosta kuuluu usein nuo — oikeudetut tutkimukset:

Minkätähden on kaikki tämä kurjuus olemassa? Mikä tähän on syynä? Onko tämä luonnollista?

On paljon ihmisiä, jotka väittävät, että se on köyhien ihmisten oma syy, että he ovat köyhiä. Tässä ei ole kuitenkaan pienintäkään perää. Sanoa senlaista, niin se on vaan köyhän häpäisemistä. Ei millään tavalla voida todistaa, että se olisi jonkun syy, että joku toinen syy kaisen ruuan, minkä edellinen on ansainnut, jättäen ainoastaan niin paljon että henki ruumiissa pysyy. Köyhyyden perus-syy on juuri se, että kansan suurella enemmistöllä on liian pienet tulot, tullaan toimeen.

Kuinka paljon työmies ansaitsee? Neljäsataa, viisisataa, kuusisataa ja korkeintaan 1,200 markkaa vuosittain. Tällä summalla pitäisi koko perheen elää, ja kuitenkin ovat tiedemiehet lasteneet, että nuori mies eli naimaton henkilö tarvitsee 770 markkaa, mies ja vaimo 996 markkaa, vanhemmat ja yksi lapsi 1,190 markkaa, vanhemmat ja kaksi lasta 1,370 markkaa, vanhemmat ja kolme lasta 1,540 markkaa, vanhemmat ja neljä lasta 1,790 markkaa ja vanhemmat

ja viisi lasta 1,970 markkaa vuodesja wälttämättömimpiin tarpeisiin, ruumiin ylöspidoksi. Tästä ei ole mitään laskettu huwitusten ja sairauden tapauksien waralle, enemmän kuin asunnon ja wanhuudentaan waralle. Kuinka pitkälle siis työmiehen nykyiset ansiot woivat riittää? Ne riittävät ainoastaan puoleksi. Mutta työmiehes elää kuitenkin! Se on tyllä totta, mutta mitenkä hän elää? Hänen elämänsä lyhenee ennen aikaansa, päivä päiväältä, sillä hän tekee työtä yli woimiansa. Hän käyttää joka päivä ruumiin woimiansa, saamatta kuitenkaan tylliksi rawitsewaa rawintoa, millä hän woisi kadotetut woimansa korwata, ja tämän tähden käy hänelle kuin höyrykoneelle, jonka koneenkäyttäjä tahtoo säästää hiiliä: kone hiljentää wauhtiansa, se lakkaa wetämästä ja viimein seisahtuu. Niin on ihmisenkin laita: hän heikkonee ja heikkonee ja seisahtuu viimein kotonaan, kuolee ennen aikaansa rawinnon puutteessa, ja mikä pahempi, lapset periwät wanhemmiltansa tuon heikkouden, ja niin tulee jälkeen tulewa suku aina ennestäänkin heikommasi.

Sanoa tämmöistä luonnolliseksi on luonnon pilkkaamista, joka on antanut tylliksi rawintoa kaikelle maan päällä löntywälle elämälle. Mutta syyn on siinä, että ihminen, ymmärtäwäisiin kaikista luoduista, käyttää wäärin ymmärrystänsä, ryöstäesjään toiselta sen minkä tämä itse on ansainnut, waikka tämä ryöstäminen tapahtuu hienommalla tavalla, kuin mitä siat tappelewat ruuasta, sillä nämät tappelewat ainoastaan siksi kunnes owat tulleet tylläiksi. Mutta ihminen ei tyhdy tähän, waan hän tahtoo koota vielä aarteita.

Mutta eikö köyhälläkin ole oikeutta waatia itselleen yhteiskunnan suojelusta? On tyllä. Mutta hän ei huomaa, mitenkä hienolla tavalla häntä petetään, sillä samalla kertaa kuin häneltä otetaan, niin kuwitellaan hänelle että se kaikki tapahtuu oikeuden nimesjä. Miliuokkalaiset sanowat, että „hän on syntynyt köyhäksi, hänellä ei ole ymmärrystä käyttää rikkautta, tämä tuliji ainoastaan wahingoittamaan häntä“. Mutta mitenkä sitten käy rikaille? „Ja sitäpaitsi“, sanowat he vielä, „ei se työ, minkä yksi työmiehes aikaansaapi, ole enemmän arwoinentaan, kuin mitä siitä nykyään maksetaan“. Mutta minkä arwoista on sitten semmoisen työ,

joka ei mitään hyödyllistä tee? Onko se niin suuriarwoista, että hän sillä tyhjäätoimittamisella woi ansaita tuhansia ja miljoonia?

Työmiehet, tällä tawalla puhutaan meistä, mutta kuinka kauan te kärsitte semmoista? Olemmeko me todella-kin niin auttamattomia olennoita? Ei, semmoisia emme ole!

Me olemme kehrawarret siinä suuresa yhteiskunnan pyörässä, ja jos ei meitä olisi olemassa silloin seisahtuisi kaikki kehitys. Sillä ilman työwoimaa ei woi syntyä mitään arwoa, lukuunottamatta sitä, mitä luonto itse synnyttää, ja wieläpä nekin luonnontuotteet, joita saatetaan känttää luonnontilassa, waatiwat jonkun määrän työtä osakseen, ennenkuin ihmiset woivat niitä känttää hyväkseen. Woidaanko mitään aikaansaada ilman työwoimaa? Talomme, rautatiemme, maantiemme, tunnelimme, kanawamme, höyrywe-
neemme, koneemme, waatteemme, huonekalumme, ruokamme, juomamme ja kaikki ylellisyntemme — eikö nämät kaikki ole työmiehen työn tuloksia (sana työmies jo puolestaan todistaa tätä).

Eikö meidän, kaikkea tätä nähdesämme, pitäisi tuntea omaa arwoamme, sen sijaan että pidämme nyt itseämme alhaisimpina olentoina, ja samalla ymmärtää, että meillä on oikeus nauttia ja tyndyttää luonnollisia tarpeitamme? Meidän ei pitäisi sallia syrjäyttää itseämme sentähden, että työmies ei muka tarwitsisi mitään semmoisia. Suuri työmiehen, työntekijän, pitää saada nauttia kaikkea hyvää. Hän tarwitsee riittäwästi hyvää ja rawitfewaa rawintoa, tun-
nolliset ja lämpimät waatteet, suuren ja terveellisen asunnon ja kaikki mitä siihen kuuluu, jaloja huwituksia ja nauttinnoita ei ylellisyntenä, kuten yläluokka niitä nykyään känttää, waan hyödyllisenä ja terveellisenä wirtistykseenä ja waihteluna raskaalle työlle.

Senlaisten tarpeitten tunnetta on nyt jo olemassa joka yksilössä, waikka ne tawallisesti tufahutetaan sillä ajatuksella että niitä ei woisi känttää. Ja minätähden? Sentähden, että työwäenluokka ei ole tullut riittäwästi tuntemaan arwo-
ansa ja woimaansa ja eikö sentähden osaa myöskään känttää niitä hyväkseen. Työmiehet eiwät ole työstennellee-
nyhdessä ihmisoikeuksiensa puolesta, waan owat antaneet pet-

tää itseänsä. He ovat juoksennelleet kuin ehyneet lampaat. He eivät ole suojelleet toijiansa, kuten metsän heikot puut. He luulewat itseänsä liian heikoiksi. Mutta katsokaapa noita pieniä, hienoja lumihiuteita: yksi sulaa näkymättömiin, mutta jos niitä tulee kinkittain, tiheästi kookonpuristuneina, niin ne saattawat pöyhdyttää kokonaisen junan ja wieläpä wälewimmänkin höyrykoneen. Sama suurija hämmästyttävä woima on työwäenluokallakin, — jos se waan oikein sitä kääntää, yhdistymällä yhdeksi kokonaisuudeksi, työwäen yhdistyksien ja ammattiyhdistyksien avulla.

Työwäen yhteenliittymisen tarkoituksena on tehdä työwäestä mahti, joka wastustawattomalla woimallaan wai kuttaiji yhteiskunnallisten olojen järjestämiseen, niin että kaikille tehtäisiin oikeutta ja että jokainen saisi kääntää omat ansionsa omiin tarpeisiinsa.

Lähtien siitä periaatteesta, että työmiehellä ei ole työmarkkinoilla muuta kaupaksi tarjottawaa, kuin oma työwoimansa, tahtowat työwäenyhdistykset määrätä työn arwon, sen ajan mukaan, miten kauwan sitä kääntetään. Lyhyesti sanoen, työwäenyhdistysten tarkoituksena on saada kääntäntöön se periaate, että tawaran myyjä saisi itse määrätä tawaransa hinnan. Työwäenyhdistykset tahtowat siirtää määränswallan, työwoiman suhteen, wierailta henkilöiltä sen oikealle omistajalle, nimittäin työmiehelle itselleen. Työwäenyhdistykset tahtowat, woivat ja tekewät työmiehen yhdenwertaiseksi „työnantajan“ kanssa. Työwäenyhdistysten päämääränä on, harwoilla sanoilla sanoen, tehdä työwäenluokan asema senlaiseksi, että se wastaisi yleisinhimillisiä tarpeita. Ne tahtowat taistella kaikkia niitä esteitä vastaan, jotka owat työmiehen tiellä, hänen pyrkiesään tätä päämäärää kohden, ja pahimmat wastukset tässä owat tietysti pittää työaika ja huono palkka.

Mitä erittäinkin työaikaan tulee, niin on se tawattoman suuresta merkityksestä koko työwäestölle ja heidän pyrinnoilleen. Sillä ensiksikin: pittää työaika seuraa huono palkka, jonka jokapäiwäinen elämä tyllin selwästi todistaa. Niissä ammateissa, joissa työaika on pittää, on palkkakin huonompi, kuin niissä ammateissa, joissa on lyhyempi työpäiwä. Niissä maisa, joissa yleensä on lyhyempi työpäiwä, niinkuin esi-

merkiksi Englannissa, Amerikassa ja Australiassa, ynnä muualla, ovat työmiesten palkatkin paremmat, kuin esimerkiksi Saksassa, Ruotsissa ja erittäinkin Suomessa, joissa on käytännössä pitkä työaika. Lyhyesti kertoen: pitkä työaika ja huonot palkat seuraavat aina toisiansa.

Pitkä työaika tekee työmiehen weltoksi ja wälinpitämättömäksi sekä itseänsä että muita kohtaan. Se hävittää ja turmelee hänen kotinsa ja perheensä onnen ja tekee hänestä usein juoppouden orjan, puhumattakaan siitä, että se wie hänet ennenaikaiseen hautaan. Suoraan sanoen: maassa jossa on pitkä työaika, siellä ei työväestö voi elää onnellisissa olosuhteissa. Sentähden on työajan lyhentäminen yksi työväenyhdistysten ensimmäisiä ja suurimpia tarkoituksia, sillä sen toteuttamisesta riippuu suuri joukko muita parannuksia työväen tilan kohottamiseksi.

Saatetaan tietysti sanoa, että normaalityöpäivää ei voida toteuttaa muutoin kuin lain kautta. Tämä on tyllä totta, mutta jos työmiehet eivät yksimielisyydellään pakota ja käytännössä näytä, että normaalityöpäivä saatetaan toteuttaa, niin laki ei koskaan tule ihmään leimaansa sen päälle, sillä kapitalistien hitaisuus on siksi jo liian hyvin tunnettu.

Olemme ennemmin näyttäneet, että työmiehen työpalkka on liian pieni, ja se tulee yhä pienemmäksi, jos työmiehet eivät sano ajoissa: seis! Kaikkien työmiesten pitää nousta puolustamaan oikeuksiansa, niinkuin yksi mies. Heidän pitää näyttää, että heidän palkkansa ei saa enään alentua, waan sen pitää ylentyä, ja heidän pitää ymmärtämän, että se ei ole tarpeeksi, että yksityinen työmies, tai joku ammattikunta, nauttii korkeata palkkaa, waan että työväen luokan kokonaisuudessaan pitää tulla tästä osalliseksi. Tämän tähden pitää kaikkien ammattikuntien koettaa saada leskuuteensa perustetuksi ammattiyhdistyksiä, joiden avulla paikkakunnalla asuvat samaa ammattia harjoittawat henkilöt, voivat ryhtyä yhteistyöhön toistensa kanssa, omaansa

ja samalla koko työväen asemaa parantamaan. Eri ammattikunnat sitten taas wuorostaan nhtywät yksiksi työväen yhdistyksiksi, tai koko maata käsittäviksi ammattiliitoiksi. Jos olot paikkakunnalla eivät vielä ole senlaisiksi kehittyneet, että erityisten ammattiyhdistysten perustaminen voisi olla mahdollista, niin silloin perustetaan työväenyhdistys, ilman mitään ammattiyhdistyksiä. Täten perustetut ammattiyhdistykset, koko maata käsittävät ammattiliitot ja työväenyhdistykset woivat wihdoin muodostaa yhden kokonaisen, hywin ja lujasti järjestetyn työväenpuolueen. Alinoastaan tällä tavalla voidaan saada asetetuksi salpa hillitsemään nhtyjään wallassa olewaa hurjaa kilpailua, joka pakottaa työnantajia kilpailemaan toistensa kanssa, työmiehen kustannuksella.

Työmiesten pitää olla koko Suomessa niinkuin yksi mies. Heidän pitää Utsjoen pohjoisimmasta nokasta Hankoniemen eteläisimpään kärkeen kohteleman toisiaan weljeksinä.

Myöskin se tapa, jonka mukaan työpalkka lasketaan, tähtyy muuttaa. Urakkajärjestelmä pitää poistettaman ja sijaan asetettaman tuntilasku ja määrätyn pitkä, kohtuullinen työpäiwä. Emme juinkaan tarkoita, että tuntipalkka saisi olla kuinka pieni tahansa, waan sen pitää, kuten jo olemme sanoneet, wastata luonnollisia tarpeita, ja työpäiwän pituus saa korkeintaan olla kahdeksan eli kymmenen tuntia. Niissä ammateissa, joissa työtä ei riitä koko wuodeksi, pitää tuntipalkan olla niin paljon korkeamman, että wuositulot riittäwät tyhdyttämään elintarpeita työttöminäkin aikoina.

Paitsi näitä kahta päämäärää, on ammattiyhdistyksillä ja työväenyhdistyksillä ohjelmassaan muitakin, näiden yhteydessä olewia kysymyksiä. Niiden tarkoituksena on kasvattaa jäsenistään tähtännöllisiä kansalaisia; herättää heissä harrastusta yleisiin, yhteiskunnallisiin ja waltiollisiin asioihin ja kysymyksiin; poistaa pyhä- ja nöthö; toimittaa työtä työttömille jäsenille; suojella, niin paljon kuin mahdollista, työmiehiä työnpuutteelta, siksi kunnes yhteiskunta huomaa sen welwollisuudekseen ja ottaa sen tehtävän omaaksi huolekseen; ynnä muita sen tapaisia kysymyksiä.

Työmiehet kaikkisja ammateisja ja kaikilla, sekä maalla, että kaupungeisja! Eikö tämä ole suuri päämäärä, arvollinen jokaiselle työläiselle, nuorelle ja vanhalle, miehelle ja naiselle. Eikö sen toteuttamiseen voisi uhrata kaikki voimansa ja tarmoansa.

Tietysti! Mutta, surullista kyllä, vielä löntyn paljon työmiehiä, jotka elävät, toimivat ja työskentelevät omaksi wahingokseen ja wastustawat kaikkia työwäen yhteisiä pyrintöitä. Siis vielä tässä lopussa muutama sana näille työmiehille:

„Työwäennyhdistys ei saata auttaa“, sanot sinä. Oletko tarkastanut asemaasi. Sinähän seisot heikkona yksinäsi työnantajaasi vastaan. Hän alentaa esimerkiksi palkkasi mahdollisimman alhaiseksi. Sinä ehkä wastustat sitä, mutta hän wastaa: „Jos et ole tyytyväinen, niin mene tiehesi; kyllä minä saan toisiakin sinun sijalleesi.“ Jos nyt työmiehet olisivat yhdistyneet työwäennyhdistyksiin, niin eiwät he ensikkään tulisi sinun sijalleesi, ja sen suhteen saattaisit sinä siis olla tynnenä; toiseksi saattaisit sinä lujasti ja turvallisena waatia oikeuttasi, kun tietäisit, että kaikki ammattiweljesi olisivat sinun puolellasi. Tässä on toinen esimerkki: ota joku witsa; sinä saatat sen murentaa pieniksi palasiksi. Mutta sido sata yhteen, niin sinä et woi niitä edes taituttaa. Niin on myöskin työwäennyhdistysten laita.

Sinä sanot: „Minä en osaa lausua ajatustiani ja sentähden ei minulla ole työwäennyhdistyksessä mitään tekemistä“. Mutta osaathan sinä ainakin ajatella. Siellä on kyllä toisia, jotka osaawat lausua sinun ajatustesi; ja muuten saatat sinä opettaa itseäsi ymmärtämään, että sinun paikkasi on työwäennyhdistyksessä.

„Kyllä minä aikani toimeen tulen. Minulla on hyvä palkka“, sanot sinä. Mutta muista, että tänään sinulla on leipää, mutta huomenna sinulla ehkä ei sitä enää ole. Ja jos sinä itse tulisitkin hywin toimeen, niin on se toki kuitenkin sinun ihmisellinen welwollisuutesi auttaa huonommassa asemassa olewia weljiäsi. Ajattele lapsiasi ja wanhuuttasi. Sinun paikkasi on työwäennyhdistyksessä.

Sinä sanot, että sinä „et woi maksaa jäsenmaksuasi“.

Mutta kuinka könhä sinä itänä mahdat ollakkaan, niin kätät sinä kuitentkin kuufaudessa monta penniä paljon tarpeetomampiin ja huonompiin tarfoituksiin, kuin jäsenmaksun maksaminen. Sinun täntyn ruweta työwäennyhdistyksen jäseneksi. Siten saatat sinä toiwoa woiwasi parantaa sekä omaa asemaasi, että työwäennyhdistyksen toimintaa.

„Minä en saata ruweta jäseneksi työwäennyhdistykseen, sillä johto siellä on ainoastaan muutamien suurisuisten ränhääjän käsissä, ja onhan muutamit herrat ja sanomalehdet sanoneet, etteiwät kukaan järkewät työmiehet kannata heidän mielipiteitään“, sanot sinä. Sinun pitää huomata, että parjaajia on aina olemassa. Nuot henkilöt eiwät ole sen suurisuisempia, kuin ihmiset tawallisesti owat. He owat työmiehen todellisia ystäwiä, jotta sisällisestä pakosta ja oman tunnon vaatimuksesta owat ruwenneet työwäenasiaa ajamaan, josta heille ei suinkaan tule mitään aineellista hyötnä, waan useimmissa tapauksissa puhdasta tappiota; sillä meidän maassamme ei suinkaan eletä eikä ansaita sillä, että ajetaan työwäenasiaa. Henkilöillä, jotta kateesta toiminnastaan saawat palkkseen enimmäkseen waan häwäistystä ja kiittämättömyyttä, täntyn todellakin olla paljon siweellistä wakaumusta ja tarmoa ja ylewämpiä tarfoituksia, kuin paljas rahan- ja kunnianhimo, woidakseen taistella senlaisissa olosuhteissa, senlaisen aatteen puolesta. Kun rahapohatat, rahapohattain sanomalehdet ja osa herroista heitä häwäisee ja parjaa, niin se on juuri todistuksena siitä, että he eiwät kuulu herrojen komplottiin, waan katsowat todellakin työmiehen parasta ja tästä syystä herrat heitä herjaawat ja wäarentelewät heidän puheitaan ja kirjoituksiaan ja lewittelewät heistä walheellisia ja perättömiä juttuja saattaakseen heidät hallituksen ja kansan edessä epäluulon alaisiksi; sillä „herroja pelottaa“, että työkanja oppisi ymmärtämään ja eroittamaan hyvän ja pahan toisistaan, eiwätkä he woi tätä millään muulla tawalla estää, kuin kättämällä näin kurjia keinoja. Tuo herrain wäite, että järkewät työmiehet eiwät muka kannattaiji heidän mielipiteitään, on waan paljasta lorua; sillä ethän warmaankaan uskone, että esimerkiksi enemmistö Helsingin työwäestöstä olisi järjettömiä olennoita. Työwäennyhdistyksessä ei

myöskään määrätä, mihinkä valtiolliseen puolueeseen sinun pitää kuuluman. Se on sinun oma asia. Mutta kuulunet sinä sitten mihin puolueeseen hywänsä, niin ethän tuitenkaan tahtone kärkeä puutetta, tai nähdä kanssaihmistesi elävän kurjuudessa? Sama on uskonnon asia; työväenyhdistyksellä ei ole mitään uskontoa vastaan. Se ei tahdo sinun uskoasi pilkata, eli häväistä. Työväenyhdistys ei tahdo määrätä mitä sinä saat uskoa ja mitä sinä et saa uskoa. Työväenyhdistys ei aja mitään erityisen uskokunnan asiaa. Sen uskonto on siinä, että se täyttää käntännönsä raamatun käsinä „rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi“. Se ajaa Kristuksen oppia, että kaikki ihmiset owat yhdenwertaiset. Työväenyhdistykset tahtowat, kuten Moosoksen 5:nnessä kirjassa 19 l:ssa ja 13 wärsyssä sanotaan: „Et sinun pidä tekemän lähimmäisesi wäärnyttä eli rövөөämän häntä. Sinun päiwämiehesi palkan ei pidä oleman sinun työnäsi huomiseen asti.“ Ne tahtowat, että „sinun ei pitäisi riittä tappawan härjän luuta tiini sitoman“; sillä Herra on sanonut: „Ja ei pidä yksikään kerjääjä teidän seassanne oleman.“ Jos sinä todellakin olet todellinen uskowainen, niin sinä et woi ristissä käsin katsella, kun sinun kristiweljesi ja lähimmäisesi kärkevät wäärnyttä ja kurjuutta. Sinä saat olla valtiollisilta ja uskonnollisilta mielipiteiltäsi mitä mieltä tahansa, mutta sittenkin sinun paikkasi on työwäenyhdistyksessä.

Sinä sanot, että sinä „et uskalla ruweta työwäenyhdistyksen jäseneksi, syystä että menettäisit paikkasi“. Tämä on terrorsaan lapsellista. Jos sinun mestarisi tahtoo estää sinua rupeamasta työwäenyhdistyksen jäseneksi, niin sehän waan todistaa sitä, että hän ei tahdo sinulle mitään hywää, waan hän tahtoo ainoastaan rikastua sinun kustannuksellasi. Sekin on waan uusi todistus siitä, miten heikko ja turwaton sinä yksinäsi olet. Jos kaikki olisimat yhdistyksessä, niin mestari ei woiisi ottaa ketään sinun sijalle. Hywä ja työmiehenjä parasta harrastawa työnantaja ei rupea koskaan känttämään niin kurjia ja katalia keinoja työmiestänsä vastaan. Hän ei rupea koskaan määräämään, mihin yhdistykseen sinä saat jäseneksi ruweta ja mitä lehteä sinä saat tilata ja lukea, eikä hän myöskään estä sinua waaliin menemästä, tai pakoita

sinua äänestämään juuri sitä tai niitä henkilöitä papiksi, waltuusmiehiksi tai waltiopäiwämiehiksi. Senlaista tekewät ainoastaan senlaiset työnantajat, jotka owat sinun wihollisiasi ja tahtowat sinua sortaa. Sentähden tee itsesi wapaaksi ja rupea työwäenyhdistyksen jäseneksi.

Sinä sanot tahtowasi „odottaa ja nähdä, mitä muut siellä ensin aikaansaawat“. Jos kaikki ihmiset niin tekisiwät, niin ei tässä maailmassa koskaan mitään walmista tulisi ja niin on tämänkin asian laita. Sinä odotat ja hän odottaa sinua. Mutta etkö sinä ole ihminen niinkuin hänkin. Mene sinä ensin, hän tulee sitten jälestä. Runnia sille, jota tulee ensin. Ymmärrä siis, että sinun paikkasi on työwäenyhdistyksessä, ja sinne sinun pitää koettaa saada mukaasi sekä wanhat että nuoret.

Etä sinulla ei ole aikaa, sentähden että sinun pitää olla tössä myöhään illalla. Silloin sanon minä ainoastaan, että jokainen tunti, jonka sinä teet yli normaali ajan, alentaa sinun omaasi ja ammattiweljesi palkkaa. Jotaisena tuntina, jonka sinä teet yli määrääajan, pakoitat sinä jonkun toisen työmiehen kulkemaan ilman työtä. Jos sinä teet puoli-toista tuntia päiwässä työtä yli määrääajan, niin se on sama kuin jos ryöstäisit weljeltäsi yhden päiwän työpalkan wiikossa. Lopeta sentähden työsi oikealla ajalla ja rupea jäseneksi työwäenyhdistykseen.

Mutta jos sinä kuitenkin, kaiken tämän jälkeen, pidät itseäsi liian hywänä toimiaksesi yhdesä toweriesi kanssa, ja tahdot heitä pettää juoruilla ja silmäin palwelemisella, niin silloin sinä et ole sen arwoinen, että sinua woisi kutsua toweriksi ja silloin on sinun paikkasi ulkopuolella työwäenyhdistystä.

Rupea jäseneksi työwäenyhdistykseen eli ammattiyhdistykseen.